

Umjesto uvoda

Dok je 2000. godine na Zemlji živjelo 6 milijardi ljudi, predviđaju da će nas u 2025. godini biti 8 milijardi. Živimo u čak 400 gradova s više od milijun stanovnika (u 20 gradova ima više od 10 milijuna stanovnika), a oni svi trebaju i čisti zrak, i tlo na kojem može izrasti zdrava hrana, i jasno, trebaju vodu.

Čovjek je jedino biće na našem planetu koje stvara otpad zagađuje zrak, tlo i vodu.

Unatoč prirodnom procesu samopročišćavanja i obnovljivosti voda na Zemlji, već danas zbog zagađenosti i manjka pitke vode umire oko 3,5 milijardi ljudi i to najviše djece. Ironija je da se to sve događa na planetu kojemu voda prekriva najveći dio, dok su kontinenti samo otoci u jednom velikom moru.

Krajnje je vrijeme da obrazovanje za okoliš i održivi razvoj, kao i integralno upravljanje vodnim resursima, shvatimo nužnim i kontinuiranim ne samo za zaštitu prirodnog okoliša, klime i cjelokupnog nasljeđa, nego i opstanka ljudi.

Ova je knjižica mali doprinos boljem informiranju stanovnika o njihovim pravima i mogućnostima u aktivnostima koje doprinose očuvanju okoliša i pomažu prirodi da održi uspostavljenu ravnotežu.

SADRŽAJ

I. Kome je namijenjena brošura?

II. Zakonski okvir

**III. Kakve sve informacije i od koga možemo zatražiti?
(s primjerima iz prakse)**

**IV. Uloga civilnog sektora i udruga?
(s primerima iz prakse)**

V. Što trebate znati?

VI. Adresar i pojmovnik (kratice)

VII. O projektu

I. KOME JE NAMIJENJENA BROŠURA?

• Zainteresiranoj javnosti i građanima

- lokalnim građanskim inicijativama
- građanima pojedincima

• Nevladinim organizacijama

- NVO-ima za okoliš i prirodu,
- NVO-ima za javnu dobrobit...

• Strukovnim udrugama

- udrugama biologa, šumarskim
- udrugama, sportskim udrugama...

• Medijima

- TV, radio postaje, novine...

Nevladine organizacije imaju obvezu da brošuru učine dostupnom zainteresiranoj široj javnosti te da sadržajem brošure budu svojevrsan vodič kroz institucionalni okvir vodnog sektora odgovornog za rad i upravljanje vodnim resursima.

Brošurama želimo educirati javnost i građane (lokalne i građanske inicijative te pojedince koji žele sudjelovati u zaštiti okoliša) o njihovom pravu na pristup informacijama, prvenstveno vezanim uz vodu.

Navodimo zakone na koje se mogu pozvati, institucije kojima se mogu obratiti za željenu informaciju, vremenski okvir za odgovor na zahtjev, kao i vremenski okvir za žalbu, ukoliko je zahtjev odbijen.

Javnost zbog slabe (ili ponekad gotovo nikakve) ekološke edukacije nije svjesna koliko može pomoći u pitanjima vezanim uz zaštitu i očuvanje okoliša u kojem žive, prirodu kroz koju se kreću, vodu koju piju, u kojoj se kupaju, kojom plove ili kojom natapaju usjeve.

Cilj ove brošure je pokazati zainteresiranoj javnosti da i građani mogu i trebaju utjecati na promjene, da mogu svojim glasom očuvati svoju prirodu i vodu, a time i svoje zdravlje.

II. ZAKONSKI OKVIR

Evo zakona kojim baš vama daju slobodu govora, slobodu sudjelovanja i slobodu odlučivanja.

Zakonom o pravu na pristup informacijama (NN br. 172.03), uređuje se pravo na pristup informacijama koje posjeduju, kojima raspolažu ili koje nadziru tijela javne vlasti i institucije.

Svaka domaća ili strana fizička ili pravna osoba, kao i nevladine organizacije koje rade na promicanju zaštite okoliša, mogu zatražiti informaciju od tijela vlasti.

Pristup informaciji ostvaruje se podnošenjem:

- pismenog zahtjeva (poštom ili faksom) u obliku obrasca br. 2 ili na običnom papiru
- usmenog zahtjeva
- telefonskim putem
- elektroničkom poštom

Ukoliko nadležno tijelo ne posjeduje traženu informaciju, dužno je o tome u roku od 8 dana od dana primitka zahtjeva obavijestiti podnositelja.

Ako pak tijelo vlasti posjeduje informaciju, dužno je omogućiti pristup traženoj informaciji u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva (taj rok može biti produžen do 30 dana ako se informacija traži van sjedišta vlasti i ako se traži veći broj različitih informacija).

Informacije koje su od tijela javne vlasti dobile fizička osoba, pravna osoba ili NVO mogu se dalje javno širiti.

Ukoliko se dogodi da je zahtjev za informacijom odbijen, tijela javne vlasti dužna su vas o tome obavijestiti u roku od 60 dana.

Žalba?

Protiv rješenja tijela, podnositelj se može žaliti u roku od 8 dana od dana dostavljanja rješenja. Drugostupanjska odluka mora se obavezno donijeti i dostaviti i to u roku od najkasnije 15 dana od dana podnošenja žalbe.

Protiv drugostupanjske odluke, podnositelj zahtjeva može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom u roku od 30 dana od dana dostave rješenja.

! Ako se žalite **NE ZABORAVITE** na **BILJEG!** Potrudite se da vas ne odbiju zbog pogrešne adrese ili iz formalnih razloga!

Shema 1.: Proces rješavanja zahtjeva za informacijom i prava podnositelja

Kako izgleda obrazac br. 2 ?

(Obrazac broj 2 Obrazac zahtjeva za pristup informaciji, Pravilnik o ustroju, sadržaju i načinu vođenja službenog Upisnika o ostvarivanju prava na pristup informacijama NN 137/04)

ZAHTEJ ZA PRISTUP INFORMACIJAMA

Podnositelj zahtjeva:

_____ (ime i prezime, tvrtka, odnosno naziv)

_____ (adresa odnosno sjedište)

_____ (telefon; e-mail)

_____ (naziv tijela javne vlasti)

_____ (sjedište tijela javne vlasti)

PREDMET: Zahtjev za pristup informacijama

Podaci koji su važni za prepoznavanje informacije: _____

Način na koji želim pristupiti informaciji: (zaokružite)

- 1.) neposredno pružanje informacije
- 2.) uvid u dokumente i pravljenje preslika dokumenata koji sadrže traženu informaciju
- 3.) dostavljanje preslika dokumenata koji sadrži traženu informaciju
- 4.) na drugi način, navedite koji: _____

U _____, dana _____ 200__ godine
(vlastoručni potpis podnositelja zahtjeva)

Napomena: Tijelo javne vlasti ima pravo na naknadu stvarnih materijalnih troškova od podnositelja zahtjeva u svezi s pružanjem i dostavom tražene informacije

! primjer iz prakse

U Krapini je 20. ožujka 2006. godine započela izgradnja trafostanice (110/20 kV) na lokaciji MO Bobovje, koja je u blizini dječjeg igrališta, obiteljskih kuća i vodotoka.

Radovi su na trafostanici započeli temeljem stare projektne dokumentacije iz 1973. godine, bez potrebne građevinske dozvole, bez studije utjecaja na okoliš i drugih potrebnih suglasnost, te bez obzira na bitno izmijenjenu situaciju na terenu u proteklih 30 godina.

Građani MO su u siječnju 2006. godine saznali za planiranu izgradnju, iako o istoj nisu bili informirani, pa nisu mogli niti izvršiti uvid u dokumentaciju ni provesti raspravu. Odmah su održali zbor građana te se obratili pismenim putem nadležnim službama u Gradu Krapini sa zamolbom da promijeni stari plan te da se trafostanica izgradi na primjerenom lokaciji nakon pribavljanja sve potrebne dokumentacije.

Grad nije poduzeo nikakve aktivnosti, pa su građani zahtjev za informacijom o započetoj izgradnji prosljedili Krapinsko-zagorskoj županiji. Kako nisu primili nikakav odgovor, a izgradnja se nastavila, obratili su se Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Priložili su uz svu svoju dokumentaciju i peticiju s više od 250 potpisa.

Ministarstvo je reagiralo u zakonom predviđenom roku i pismenim putem obavijestilo Grad Krapinu da je u konkretnom predmetu potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš prema odredbi članka 3. stavka 1. Pravilnika o procjeni utjecaja na okoliš (NN br.59/00 i 136/04) jer se namjeravani zahvat nalazi na popisu zahvata stupac B pod točkom 2.1., te članka 10. stavak 3. i 4.

Postupak je u tijeku.

A u EUROPI?!

Već su na konferenciji u Stockholmu 1972. u prvom načelu Deklaracije povezana ljudska prava i okoliš, ali je tek Aarhuška konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša u svom 1. članku ustanovila pravo na život u okolišu pogodnom za ljudsko zdravlje i dobrobit - kao ljudsko pravo.

Aarhuška konvencija je usvojena 25. lipnja 1998. godine. Hrvatska je potpisala konvenciju kao jedna od 40 zemalja još 1998, ali ona još nije ratificirana iako su završne aktivnosti u tijeku. Njome se povezuje pravo okoliša s ljudskim pravima, dok se u središte interesa stavlja interakcija između javnosti i tijela javne vlasti u demokratskom kontekstu te time otpočinje novi proces sudjelovanja javnosti u ugovaranju i provedbi međunarodnih zakona. Vidi web site: <http://www.unece.org/env/pp/>.

Direktiva o pristupu javnosti podacima o okolišu (2003/4/EZ)

Ova direktiva na vrlo jasan i jednostavan način propisuje da je nužno osigurati slobodan pristup informacijama. Isto tako propisuje dužnost tijelima javne vlasti čime se javnosti omogućuje dostupnost informacijama o okolišu (vodama, zraku, tlu...), te da to čine u najvećoj mogućoj mjeri. Vidi web site:

http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2003/l_041/04120030214en00260032.pdf#search=%22Directive%20no.%202003%2F4%2FEC%20%22 ili <http://europa.eu.int/eur->

Tu je potrebno uskladiti i naš Zakon o vodama (NN br. 107/95, 150/05)

Zakonom o vodama uređuje se pravni status voda i vodnog dobra na tlu Hrvatske, a ujedno i način i uvjeti upravljanja vodama, način organiziranja i obavljanja poslova i zadataka kojima se ostvaruje upravljanje vodama.

Zakonom o vodama određuje se da se vodna dokumentacija vodi i koristi prema načelu javnosti, sukladno propisima o pravu na pristup informacijama.

Istim se zakonom propisuje dužnost tijelima koja posjeduju podatke od značaja za upravljanje vodama da ih ustupe Hrvatskim vodama na njihov zahtjev.

Okvirna Direktiva o vodama (Water Framework Directive, 2000/60/EC)

Ova je Direktiva Europskog Parlamenta i Vijeća kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice na područje politike voda. Hrvatska je dužna uskladiti zakonodavstvo u vodnom sektoru s Direktivom, što je i učinila. Okvirna Direktiva o vodama ujedno govori i o dužnosti informiranja i konzultiranja javnosti. Zemlje članice dužne su pomagati provedbu Direktive, revidiranje i dopunjavanje planova upravljanja riječnim slivovima. Također se obvezuju za svako vodno područje objaviti i učiniti javnosti dostupnim, informacije: o rasporedu, o programu rada na izradi plana, o popisu konzultacija koje treba obaviti, o pregledu značajnih vodno-gospodarskih pitanja, o kopijama nacrtu plana upravljanja riječnim slivom, a na zahtjev, zemlja članica treba odobriti pristup popratnoj dokumentaciji i informacijama korištenim u izradi nacrtu plana upravljanja riječnim slivom.

Općenito, potrebno je uskladiti naše zakonodavstvo sa svih 16 direktiva da bi hrvatsko zakonodavstvo moglo biti u harmoniji s EU.

Vidi web site;

http://ec.europa.eu/environment/water/waterframework/index_en.html
lex/lex/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0004:EN:HTML,

Uz već navedene naše propis postoje još i:

- Zakon o zaštiti tajnosti podataka (NN br. 108/96)
- Zakon o zaštiti osobnih podataka (NN br. 103/03)
- Pravilnik o vodnoj dokumentaciji (NN br. 13/06)

Ako želite znati više o tome što poduzeti u vašem slučaju, javite se najbližem Zelenom telefonu (062 123 456) kako bi najlakše dobili upute o tome kako, kada i kome se trebate obratiti, jer će vam se možda uz sav naš trud ova Brošura, baš za vaš slučaj učiniti previše općenitom!

III. KAKVE SVE INFORMACIJE I OD KOGA MOŽEMO ZATRAŽITI ?

Informacije mogu biti:

aktivne i pasivne

katalog, katastar,
izvješće i očevidnik

na zahtjev
podnositelja
zahtjeva

Većina tijela javne vlasti ima svoje web stranice koje su važan izvor informacija o samom tijelu kao i nekih drugih korisnih informacija.

! Javnosti moraju biti dostupne sve informacije koje Zakonom o pravu na pristup informacijama nisu klasificirane kao državna, vojna, službena, profesionalna ili poslovna tajna niti su zaštićene zakonom kojim se uređuje područje zaštite osobnih podataka.

**PRIJE PODNOŠENJA ZAHTEVA
PROVJERITE NIJE LI ŽELJENA
INFORMACIJA VEĆ
AKTIVNO
DOSTUPNA!!!**

KOJE SU NAM TO INFORMACIJE STALNO DOSTUPNE?

U informacije koje su nam dostupne čitavo vrijeme (za njih ne moramo pisati zahtjeve nadležnim tijelima) - aktivne informacije - spadaju katastar, katalog informacija, očevidnici, izvješće i publikacije.

Katastar emisija u okoliš je cjelovita baza podataka o emisijama u zrak, kopnene vode i more iz pojedinačnih izvora. Pravna ili fizička osoba koja je vlasnik pojedinačnog izvora emisije (termoelektrane, industrijske kotlovnice, procesne peći, rafinerije nafte, ljevaonice, valjaonice, tvornice kemijskih proizvoda, cementare itd.) ili ispušta i onečišćuje zrak, vode i more dužna je prema zakonu dostavljati podatke o emisijama u okoliš, Uredu državne uprave u određenoj županiji, odnosno Gradskom uredu Grada Zagreba.

Pregled podataka o emisijama u zrak, prijavljenim u katastar emisija u okoliš (KEO) iz pojedinačnih izvora 2003. god., dostupan je javnosti na internetskoj stranici Agencije za okoliš (AZO-a), <http://www.azo.hr>.

Katastar emisija u vode i more također je dostupan na internet stranici AZO-a, <http://www.ekonerg.hr>

Katalog informacija daje pregled informacija AZO-a sa sistematiziranim pregledom informacija, opisom sadržaja, načinom osiguranja, vremenom ostvarivanja prema informaciji, dostupnošću i cjenikom.

Katalog informacija o vodama se izrađuje i zasada nije dostupan.

Sva niže navedena tijela informiraju javnost i bez posebnog zahtjeva za informacijom. Isto čine putem aktivnih projekata, javnih saslušanja, brošura s podacima o projektu. To mogu činiti i nevladine organizacije putem brošure s kontakt - podacima udruga koje mogu pomoći zainteresiranoj javnosti, zatim putem izložba, plakata, prezentacija, okruglih stolova, edukacija...

• katastar emisija u zrak	Ministarstvo zaštite okoliša, graditeljstva i prostornog uređenja www.mzopu.hr
• katalog otpada	Ministarstvo zaštite okoliša, graditeljstva i prostornog uređenja www.mzopu.hr
• katastar odlagališta	Agencija za zaštitu okoliša www.azo.hr
• katastar emisija u okoliš	Agencija za zaštitu okoliša www.azo.hr

Institucije kod kojih, bilo na aktivan ili pasivan način, možemo zatražiti informaciju o vodama i okolišu su:

• **Ministarstvo zaštite okoliša, graditeljstva i prostornog uređenja**
(www.mzopu.hr)

Ovo ministarstvo zaduženo je za pitanja vezana uz okoliš, ali i indirektno uz pitanja o vodama (npr. u slučaju zagađenja rijeke Plitvice, MZOPU određuje tko će biti zadužen za čišćenje i sanaciju - grad, komunalno poduzeće ili neki drugi pravni, odnosno fizički subjekt).

Kod ovog ministarstva mogu se zatražiti i informacije vezane uz tlo, atmosferu, otpad, a možemo također dobiti podatke o kvaliteti mora i priobalja te razne druge korisne informacije.

ATMOSFERA	<ul style="list-style-type: none"> • promjena klime • ozonski omotač • prekoračenje graničnog onečišćenja zraka • kakvoća zraka • emisije u zrak
OTPAD	<ul style="list-style-type: none"> • uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada • strategija gospodarenja otpadom u RH • popis tvrtki koje imaju odobrenje za obavljanje djelatnosti postupanja s opasnim otpadom
TLO	<ul style="list-style-type: none"> • zaštita tla
MORE I PRIOBALJE	<ul style="list-style-type: none"> • izvještaj kakvoće mora za kupanje na području RH za 2005. godinu • ispitivanja sanitarne kakvoće mora na hrvatskom Jadranu

• **Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva**
(www.mps.hr)

U sklopu ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, unutar odjela za vodno gospodarstvo, djeluje ekipa stručnjaka, kojoj se također možemo obratiti za čitav niz potrebnih informacija vezanih uz vode.

Hrvatske vode, koje se bave provođenjem vodne politike na razini države, sudjeluju u kreiranju politike ali i provedbi zakona vodnog gospodarstva.

Hrvatske vode (www.voda.hr)	<ul style="list-style-type: none"> • temeljni podaci o vodama u RH • vodostaji u Hrvatskoj (redovne i izvanredne mjere obrana od poplava) • prosječni i višegodišnji protok i volumen površinskih voda • kakvoća voda podzemne vode
---	---

Agencija za zaštitu okoliša, AZO ima osobu zaduženu za pitanja kopnenih voda i mora.

Agencija za zaštitu okoliša-AZO (www.azo.hr):

VODA	<ul style="list-style-type: none"> • upitnik o uređajima za pročišćavanje otpadnih voda • projekti na području zaštite kopnenih voda • izvješća o stanju kopnenih voda • propisi i dokumenti s područja kopnenih voda
MORE	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća o stanju mora • projekti zaštite mora • dokumenti i propisi s područja mora
ZRAK	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća o stanju okoliša - kakvoća zraka u RH • projekti s područja zaštite zraka, klimatskih promjena i ozonskog omotača
OTPAD	<ul style="list-style-type: none"> • gospodarenje otpadom • izvješća i pregledi podataka • projekti s područja otpada - katastar odlagališta • reciklažna dvorišta
TLO	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća o stanju tla
BIOLOŠKA RAZNOLIKOST	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća o biološkoj raznolikosti • dokumenti i propisi s područja biološke raznolikosti

Informacije koje se odnose na regionalnu ili lokalnu problematiku vezanu uz vode i okoliš, najčešće su dostupne u tijelima županijskih ili gradskih uprava.

! primjer iz prakse

Informacije i prijave građana vezano uz ispuštanje fekalija u potoke upućene na Zeleni telefon (primjer potok Čučerska reka, Fratrovac, Jelenovac...) proslijeđene su vodopravnoj inspekciji u Gradsko poglavarstvo (Trg s. Radića 1, Zagreb, ili na telefon 61 11 111) i vodopravnoj inspekciji u Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (ulica Grada Vukovara 220, Zagreb ili na telefon 63 07 333), bez obzira radi li se o pojedinačnim slučajevima pražnjenja sabirnih jama u potok ili o priključivanju kanalizacijskih cijevi u potok uslijed nepostojanja komunalne infrastrukture u ulici.

Također se npr. o kvaliteti vode na pojedinom lokalitetu možemo informirati u Zavodu za javno zdravstvo određenog grada. Ivan G. je zatražio 03. travnja 2006. i dobio informacije o kvaliteti vode u Gradu Zagrebu od Gradskog zavoda za javno zdravstvo (Mirogojska ulica 16, Zagreb ili na telefon 46 96 111), a mi upit možemo uputiti i u lokalni vodovod, odnosno zaduženo komunalno poduzeće.

IV. ULOGA CIVILNOG SEKTORA I NEVLADINIH ORGANIZACIJA

Uloga nevladinih organizacija u pomaganju i informiranju zabrinutih i zainteresiranih građana od neizmjerne je važnosti. Pomoć koju one mogu pružiti počinje kod jednostavnog informiranja javnosti o aktivnostima iste, potom informiranja javnosti o stanju okoliša, te o "vrućim" temama vezanim uz njihov grad ili županiju.

Udruge sav svoj rad moraju učiniti transparentnim, putem TV medija, interneta, radija, novinskih članaka i sl., jer time pomažu u široj edukaciji građana. Od velike je važnosti da sve informacije, koje nevladina organizacija prikupi o nekom aktualnom problemu, nakon provjere i pribavljanja relevantne dokumentacije "pusti" u javnost.

ZAINTERESIRNA JAVNOST

**INTERNET, TV,
NOVINSKI ČASOPISI, RADIO
STANICE**

**NEVLADINE
ORGANIZACIJE**

**OVO JE DOBAR NAČIN
KOMUNICIRANJA!**

V. ŠTO TREBATE ZNATI?

- Kako napisati zahtjev za informacijom?
- Zahtjevom se smatra: pisani zahtjev (poštom ili faksom), usmeni zahtjev (putem telefona ili osobno na upit) ili zahtjev upućen e-poštom.
- Svaki zahtjev mora sadržavati neke osnovne podatke:
 - naziv i sjedište tijela javne vlasti kojem se zahtjev podnosi,
 - relevantni podaci važni za prepoznavanje tražene informacije,
 - ime i prezime i adresa fizičke osobe - podnositelja zahtjeva,
 - naziv tvrtke, odnosno naziv i sjedište pravne osobe - podnositelja zahtjeva.

Od velike važnosti je da zahtjev za informacijom bude dovoljno jasan, da informacija koju tražimo bude prepoznatljiva. Ukoliko zahtjev ne sadrži osnovne podatke ili je nepotpun i nerazumljiv morat ćemo ga ispraviti, za što imamo tri dana. Ako se u tom roku navedeni zahtjev ne ispravi, bit će odbačen.

! primjer iz prakse

Savez udruga «Dravska liga» obratio se krajem 2003. godine Hrvatskim vodama sa zahtjevom da oduzmu koncesionaru dozvolu za iskop šljunka na Belim Kipima kraj Varaždina, jer ga isti vadi iz korita rijeke Drave, što je u suprotnosti s hrvatskim zakonima, međunarodnim obavezama (potpisanim konvencijama) i direktivama EU. O navedenom su izvijestili i razni mediji.

Kako tijekom 2004. godine u međusobnoj komunikaciji nije postignuto zadovoljavajuće rješenje, nevladine su se organizacije obratile Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva i Ministarstvu kulture, jer se na toj lokaciji uništilo i više staništa rijetkih i zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta.

Iskop šljunka je zaustavljen.

Prije nego li napišemo zahtjev za određenu informaciju nadležnom tijelu, trebali bismo pokušati sami pronaći istu informaciju, odnosno provjeriti nije li tražena informacija već dostupna javnosti i bez pisanog zahtjeva (nije li ona aktivni tip informacije koji je stalno dostupan javnosti). Također, bi bilo poželjno prethodno kontaktirati neku lokalnu nevladinu udrugu, koja možda ima već željenu informaciju jer ju je prethodno sama tražila od tijela vlasti ili vas može uputiti kojem se tijelu trebate obratiti.

Ako smo sigurni da traženu informaciju ne možemo dobiti nikako drukčije osim slanjem zahtjeva nadležnom tijelu vlasti, tada pišemo zahtjev za istu informaciju ili zovemo telefonom ili šaljemo faks...

Ukoliko primimo negativan odgovor od tijela vlasti, možemo se žaliti drugostupanjskoj komisiji. Ukoliko nam i ona dade negativno rješenje tada imamo zakonsko pravo uputiti žalbu Upravnom sudu RH (vidi shemu 1, str.3).

Sudjelovanje javnosti u procesu odlučivanja

Kao odgovorni građani moramo biti svjesni da svaka akcija ima reakciju. Važno je uključiti se u proces odlučivanja i to tako da se javljamo na pozive javnih rasprava i uvida te reagiramo u korijenu rješavanja nekog problema.

! primjer iz prakse

Pozitivno uključivanje javnosti u izrade prostornog plana Kneginca:

Zakonodavac (Zakonom o prostornom uređenju) propisuje javni uvid i javnu raspravu što može biti obrađeno suhoparno i šturo. Na primjeru Kneginca - izvođač plana općine je u suradnji s lokalnim vlastima organizirao javna usmena izlaganja, po svim mjesnim odborima. Isto je bilo medijski dobro popraćeno te su svi stanovnici upoznati sa situacijom na vrijeme.

REZULTAT: U završnoj fazi nije bilo primjedbi jer su se struka i javnost pravovremeno usuglasile.

! primjer iz prakse

Marija S. iz Ivanca, zatražila je 12. veljače 2006. godine informaciju o kvaliteti vode iz lokalnog vodovoda (kaptaža potoka na Ivanščici) od Zavoda za javno zdravstvo u Varaždinu i Varkoma - regionalnog vodovoda.

Zahtjev za informacijom je odbijen.

Oba pravna subjekta su se proglasila nenadležnim tj. odgovorila da nemaju saznanja o kvaliteti vode u ovom malom lokalnom vodovodu.

Marija S. s nakon toga obratila Zelenom telefonu udruge «Franjo Koščec».

Utvdili smo da je riječ o jednom od mnogih lokalnih kaptaža kakve najčešće izgradi grupa lokalnih mještana za vikend naselje, a kasnije se rijetko ili nikad ne kontrolira kvaliteta vode za piće. Predložili smo Mariji S. da prije konzumiranja vode pozove službenike Zavoda za javno zdravstvo i sama naruči ispitivanje vode.

VI. ADRESAR I POJMOVNIK

- **MZOPU - Ministarstvo zaštite okoliša, graditeljstva i prostornog uređenja**

Ulica Republike Austrije 20; 10000 Zagreb
telefon: 01/3782-143; faks: 01/3772-555
internet stranice: www.mzopu.hr

- **MPŠVG - Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodnog gospodarstva RH**

- **Uprava vodnog gospodarstva**

Ulica grada Vukovara 78; Ulica grada Vukovara 220; 10000, Zagreb
telefon: 01/6106-111; faks: 01/6109-201
internet stranice: www.mps.hr

- **HV - Hrvatske vode**

p.p. 151, 10000, Zagreb
telefon: 01/6307-333; faks: 01/6151-793
internet stranice: www.voda.hr

- **AZO - Agencija za zaštitu okoliša**

Trg Maršala Tita 8, 10000, Zagreb
telefon: 01/4886-840; faks: 01/4886-850
internet stranice: www.azo.hr

- **Grad Zagreb**

- vodopravna inspekcija Gradskog poglavarstva
Trg S.Radića 1.10 000 Zagreb; tel. 06/1 11 111
- Gradski zavod za javno zdravstvo
Ulica Mirogojska 16., 10 000 Zagreb; tel 01/ 46 96 111

- **Mreža zelenih telefona**

tel 062 123 456

Opaska,

Informaciju možete dobiti od **vodopravne inspekcije** ili **osobe zadužene za zaštitu okoliša** u vašem Gradskom poglavarstvu.

Informaciju i prijavu možete također prosljediti vašem **komunalnom redaru** u Općini ili Mjesnom odboru.

Obratiti se možete i vašem **Komunalnom poduzeću ili vodovodu**.

Provjerite prije koji je aktualni telefonski broj -nazovite 988 ili pitajte Zeleni telefon.

VII. O PROJEKTU

(Projekt zaštite Podunavlja).

Dunav je druga najduža rijeka u Europi. Dužina rijeke je od izvora u Njemačkoj do delte u Crnom moru čak 2.780 km.

Dunav tvori granicu, ali i poveznicu između deset izuzetno raznolikih zemalja, te predstavlja gospodarski, povijesni i kulturni simbol Srednje Europe. Prostor Podunavlja je velik i iznimno bogat različitim ekosustavima, uključujući kraške spilje, planinska i stepska jezera, poplavne šume, ritove i delte, a to je i prostor na kojem živi najviše različitih narodnosti na svijetu.

Dunav ima ogroman broj pritoka. Među najveće se ubrajaju i naše velike rijeke Drava te Sava s pritocima.

Ovaj za čitavu Europu izuzetno značajni prostor sve više ugrožavaju razni problemi povezani s rastućim onečišćenjem tla i voda, što utječe na kvalitetu pitke vode za stanovništvo i na vodu mora. Ovdje su i učestale industrijske nesreće i poplave, a značajnu ulogu tu je odigralo i globalno zagađenje. U tijeku je neprekidna borba za ponovno jačanje sposobnosti prostora za samopročišćavanje, kao i za očuvanje staništa brojnih i raznolikih biljnih i životinjskih vrsta u slivu, jer je nestalo oko 80% podunavskih vlažnih staništa i naplavnih ravnica, što je ugrozilo i egzistenciju preostalih vrsta, a utječe i na zdravlje ljudi.

Konvencija o zaštiti Dunava (DRPC) je stupila na snagu 1998. god. ratifikacijom Europske komisije uz osam od deset država na ovom prostoru. Za provedbu ove konvencije osnovana je Međunarodna komisija ICPDR (International Commission for the Protection of the Danube River).

Ciljevi zajedničkog programa su: poboljšati životni standard stanovništva u zemljama Podunavlja, unaprijediti gospodarski razvoj u regiji, pridonijeti procesu pridruživanja Europskoj uniji, vratiti biološku raznolikost regiji te ojačati međusobnu suradnju ljudi i država za ostvarenje ovih ciljeva.

U ovom je kontekstu okvirna Direktiva EU o vodama (WFD) osnova za upravljanje porječjima u Europi, a ICPDR-u je povjereno ravnanje provođenjem direktive EU na prostoru Podunavlja na razini DRP projekta (Projekt zaštite Podunavlja).

Uz osnovni cilj da Podunavlje postane zdraviji prostor za život ljudi u ekološkom smislu, UNDP- GEF (UN Development Program Global Environment Facility) radi i na ostvarenju ostalih ciljeva projekta. To su jačanje struktura i aktivnosti, te nadogradnja i razvoj sposobnosti svih struktura u zemljama na ovom prostoru, kako bi lakše ispunile svoje zakonske obaveze

u provođenju Konvencije i direktiva EU, što uključuje i izradu, odnosno, usklađenje Plana upravljanja slivovima svih rijeka pritoka Dunava.

DRP i u našoj zemlji ostvaruje svoje ciljeve različitim kontaktima na nacionalnim i lokalnim razinama, uključujući aktivnosti povezane sa sudjelovanjem javnosti, poboljšanjem međusobne komunikacije, pilot - projektima na lokalnoj razini te programima financijske potpore za realizaciju navedenih ciljeva. I ova Brošura je rezultat zajedničkih nastojanja i aktivnosti.

Izvori informacija:

- Zakon o vodama (NN 107/95 i NN 150/05)
- Zakonom o pravu na pristup informacijama (NN 172/03)
- Okvirna direktiva o vodama - Water Framework Directive. (http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/index_en.html);
- Aarhuška konvencija (<http://www.unece.org/env/pp/>)
- Rezultati upitnika upućenog udrugama na području sliva Drave i Save)
- Službene stranice:
 - Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva RH (www.mzopug.hr)
 - Agencije za zaštitu okoliša (www.azo.hr)
 - Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva RH (www.mps.hr)
 - Hrvatskih voda (www.voda.hr)

Autorica: Maja Bakšaj
Konzultanti: Dora Radosavljević, Anica Juren i Irma Popović
Lektorirala: Dunja Vujec
Izdavač: Udruga "Franjo Koščec"
Oblikovanje i priprema: Kristijan Remenar
Tisak: Miniprint, Varaždinske Toplice
Naklada: 1.000 primjeraka
Mjesto i datum: Varaždin, rujan 2006.

